

GILDEDANSEN EN -FEESTEN SINT-BARBARAGILDE DIEST

Sint-Barbaragilde Diest - Bestuur Sint-Barbaragilde 2023

De Diestse Sint-Barbaragilde ontstond in 1457 als kolveniersgilde. Net zoals de andere **schuttersgilden**, was het hun taak om mee de verdediging van de stad op zich te nemen. Daarnaast was er echter ook ruimte voor ontspanning, en namen de gilden regelmatig deel aan processies en toernooien. Vandaag bestaat zij nog steeds, en hoewel het verdedigingselement intussen volledig verdwenen is, zetten de leden trots hun tradities verder. Hierin staan de **jaarlijkse gildebals** met de klassieke dansen centraal, die steeds **eind november of begin december** plaatsvinden rond de feestdag van de **heilige Barbara**. De Sint-Barbaragilde is de enige gilde in Diest die nog steeds twee gildebals organiseert: de traditionele **dansavond** en de zogenaamde '**vrouwkesavond**'. Klassieke dansen staan centraal tijdens deze bals, waarvan **de Lancier** het hoogtepunt is.

De Lancier

Hoewel er over het exacte ontstaan van de Lancier geen consensus bestaat, wijzen geschreven bronnen in de richting van het Verenigd Koninkrijk in de 19de eeuw. In Europa heerste toen een ware anglomanie, wat ervoor zorgde dat de Lancier populair werd bij de Europese aristocratie. Van daaruit verspreidde het zich verder over alle lagen van de bevolking en kwam het uiteindelijk ook bij de Diestse gilden terecht. Hoewel de populariteit op veel plekken weer overwaarde, blijft de 19de-eeuwse uitvoering tot op de dag van vandaag overeind bij de Sint-Barbaragilde.

Deze dans is geen al te eenvoudige dans. De Lancier wordt gedanst door **vier koppels** en beeldt eigenlijk een verhaal van geliefden uit. De Lancier begint met '*de begroeting*', waar een koppel gaat dansen met 3 andere koppels en ze elkaar begroeten. Dan volgt het '*schudden*': tijdens het dansen voelt de man iets voor een andere vrouw en begint te flirten met de overbuurvrouw van het dansensemble. Het komt zo ver dat er gekust wordt met de vrouw tegenover hem. Vervolgens krijgt de man spijt en begint te twijfelen bij wie hij wil zijn. Tot slot komt de stap van het '*vliegen*': uiteindelijk komt alles weer goed, gaat hij terug naar zijn eigen partner en samen vluchten ze weg.

De Lancier is een vaste waarde, gekend en geliefd door alle leden. De Lancier is doorheen de tijd synoniem geworden voor een overvolle dansvloer en neemt alle schroom die er tot dan toe eventueel nog heerste, helemaal weg. Dat maakt van de Lancier hét hoogtepunt van elk feest.

Vier feesten

In totaal organiseert de Sint-Barbaragilde vier feesten per jaar: **het traditionele gildenbal**, **de vrouwkesavond**, **het bierproeven** en **het kinderbal**. **Het bierproeven** is het startschot van het seizoen, en had oorspronkelijk de functie om het bier voor de aankomende bals te selecteren via een blinde proef. Dit evenement was aanvankelijk enkel toegankelijk voor de leden van de gilde. Vandaag de dag is echter iedereen welkom op het bierproeven. De gilde maakt nu van dit moment gebruik om buitenstaanders kennis te laten maken met hun tradities en gebruiken.

Op de zondag na het bierproeven vindt steeds het **kinderbal** plaats. Ook hier is iedereen welkom, niet enkel leden van de gilde. Er wordt voor de kinderen en kleinkinderen, en de mama's en de oma's van de leden een koffie- en kinderanimatiefeest voorzien met de traditionele gildekoeken. Een bezoekje van Sinterklaas kan ook niet ontbreken.

Het derde evenement is het **klassieke gildenbal**. Tijdens deze dansavond worden traditiegetrouw tweemaal vijftien dansen uitgevoerd, met tussenin een pauze. Elke deelnemer heeft een balboekje waarbij hij of zij bij elke dans de naam noteert van de danspartner. Het is de bedoeling dat de heren de dames uitnodigen, en deze bij de start van elke dans gaan halen en na afloop weer terug naar hun zitplaats brengen. Dan wordt er samen een glaasje gedronken vooraleer men naar de volgende danspartner gaat.

Het vierde en laatste feest is de zogenaamde **vrouwkesavond**. Qua inhoud lijkt deze erg op de klassieke dansavond, met als uitzondering dat het nu de vrouwen zijn die de heren moeten uitnodigen om te dansen, in plaats van omgekeerd.

Overdracht

De Gilde is actief bezig met het aantrekken van nieuwe leden, en jongeren in het bijzonder. Om dit te bewerkstelligen, organiseren ze enkele keren per jaar een dansinitiatie waar iedereen welkom is om de klassieke dansen, en voornamelijk de Lancier, aan te leren. Zo wil de Gilde het brede publiek laten kennismaken met hun tradities en hen warm maken om deze te laten voortbestaan. Met succes, want deze initiaties lokken steeds veel volk. Daarnaast zijn ze actief bezig om meer vrouwen te betrekken in het bestuur en is het, in tegenstelling tot vroeger, geen vereiste meer om Diestenaar te zijn om lid te kunnen worden van de Gilde. Lid zijn van de Gilde wordt ook vaak doorgegeven van generatie op generatie. Dit alles zorgt ervoor dat het ledenaantal stabiel blijft.

Toch vindt de Sint-Barbaragilde het anderzijds ook belangrijk om vast te houden aan bepaalde tradities. Zo vinden hun feesten nog altijd plaats rond **de feestdag van de heilige Barbara**, steeds in de historische zalen van het **Diestse stadhuis** en met een specifieke dresscode: mannen in smoking en vrouwen in avondjurk. De uitnodigingen worden nog steeds op papier verstuurd en een live orkest verzorgt de muziek. Door deze tradities in ere te houden, willen ze een unieke ervaring creëren die alleen zij aan hun leden kunnen bieden en die tegelijkertijd ook nieuwe leden kan aantrekken. De leden mogen namelijk ook mensen uitnodigen om de Gildebals te ontdekken en hen warm te maken voor een eventueel lidmaatschap. De bals vinden dan ook al plaats sinds de oprichting van de Gilde in de 15de eeuw.

*Gebaseerd op een interview van Lore Derboven met Carl Verlinden

INZENDER

Lore Derboven
Stad Diest

LOCATIE

Grote Markt 1
3290 Diest

PERIODE

Vier feesten per jaar waarvan het eerste rond de naamdag van Sint-Barbara, eind november of begin december

THEMA

Feesten, rituelen en sociale gebruiken

TREFWOORD

#muziek #dans #feest #ritueel